

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2015)0350

Obnova plana djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2015. o obnovi Plana djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju (2015/2754(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) u kojem se jednakost spolova navodi kao jedno od glavnih načela na kojima je utemeljen EU,
- uzimajući u obzir da se člankom 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) uvodi načelo dosljednosti politika razvojne suradnje prema kojem se, pri provedbi politika koje bi mogle utjecati na zemlje u razvoju, u obzir moraju uzeti ciljevi razvojne suradnje,
- uzimajući u obzir Četvrtu svjetsku konferenciju o ženama koja je održana u rujnu 1995. u Pekingu, Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje te kasnije dokumente koji su proizašli iz posebnih sjednica Ujedinjenih naroda, Peking +5, Peking +10, Peking +15 i Peking +20, o daljnjim radnjama i inicijativama za provedbu Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje koje su usvojene 9. lipnja 2000., 11. ožujka 2005., 2. ožujka 2010. i 9. ožujka 2015.,
- uzimajući u obzir provedbu programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju koja je održana 1994. u Kairu, u kojemu je svjetska zajednica prepoznala i potvrdila da su spolno i reproduktivno zdravlje te reproduktivna prava temelji održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a za jednakost žena i muškaraca 2010. – 2015. (COM(2010)0491),
- uzimajući u obzir Plan djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju (2010. – 2015.), izvješće o provedbi iz 2013. (SWD(2013)0509), zaključke Vijeća od 19. svibnja 2014. s tim u vezi i izvješće o provedbi iz 2014. (SWD(2015)0011),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 26. svibnja 2015. o rodu u okviru razvoja te o novom globalnom partnerstvu za iskorjenjivanje siromaštva i održivi razvoj,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenog 2014. o EU-u i globalnom razvojnom okviru za razdoblje nakon 2015.¹,
 - uzimajući u obzir ocjenu potpore EU-a jednakosti spolova i osnaživanju položaja žena u partnerskim zemljama²,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda od 18. prosinca 1979. o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW),
 - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000) i 1820 i (2008.) o ženama, miru i sigurnosti,
 - uzimajući u obzir pitanja upućena Vijeću i Komisiji o obnovi Plana djelovanja EU-a za jednakost spolova i osnaživanje žena u razvoju (O-000109/2015 – B8-0762/2015 i O-000110/2015 – B8-0763/2015),
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za razvoj,
 - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Europska unija (EU) obvezala promicati jednakost spolova i jamčiti njezino uvrštavanje u sva područja svog djelovanja; budući da su jednakost spolova i osnaživanje žena preduvjeti za postizanje ciljeva održivog razvoja za razdoblje nakon 2015. i također zasebno pitanje ljudskih prava kojim bi se trebalo baviti neovisno o njegovim koristima za razvoj i rast; budući da je rodno uvjetovano nasilje ozbiljno kršenje ljudskih prava i nikad se ne bi trebalo opravdavati vjerom, kulturom ili tradicijom;
- B. budući da se tijekom revizije provedbe Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje nakon 20 godina došlo do zaključka da je napredak prema jednakosti spolova i osnaživanju žena bio spor i neujednačen te da nijedna zemlja na svijetu nije potpuno uklonila nejednakosti među spolovima; budući da je revizijom utvrđeno da trajno i kronično pomanjkanje ulaganja u jednakost spolova i osnaživanje žena dodatno usporavaju napredak;
- C. budući da se dva milenijska razvojna cilja koja se izričito odnose na prava žena, to jest promicanje jednakosti spolova i osnaživanja žena (treći milenijski razvojni cilj) te poboljšanje zdravlja majki (peti milenijski razvojni cilj) i dalje u velikoj mjeri nisu ostvarena; budući da prema procjenama svaki dan oko 800 žena u svijetu premine zbog komplikacija tijekom trudnoće ili poroda; budući da oko 222 milijuna žena u zemljama u razvoju nema pristup sigurnim i modernim metodama planiranja obitelji, a istodobno se smanjuje omjer razvojne pomoći namijenjene za planiranje obitelji u odnosu na ukupnu pomoć za zdravstvo;
- D. budući da su većina siromašnih na svijetu žene ili osobe koje žive u kućanstvima koja vode žene; budući da se povećava ugroženost marginaliziranih žena; budući da se 62 milijuna djevojčica u svijetu ne školuje;

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2014)0059.

² https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-support-gender-equality-and-womens-empowerment-partner-countries-final-report_en

- E. budući da će svaka treća žena jednom u životu vjerojatno doživjeti fizičko ili seksualno nasilje; budući da je svake godine 14 milijuna djevojčica prisiljeno na sklapanje braka; budući da se EU zalaže za to da se poštuje pravo svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s njegovom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno, bez diskriminacije, prisile ili nasilja;
- F. budući da su prema izvješću Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD)¹ ulaganja „krajnje nedovoljna za postizanje jednakosti spolova”, unatoč tome što su njezine članice utrostručile pomoć namijenjenu u tu svrhu te je ona 2012. iznosila 28 milijardi USD; budući da se financiranje jednakosti spolova većinom usmjerava na socijalne sektore, a u gospodarske i proizvodne sektore ulaže se nedovoljno, dok analiza OECD-a pokazuje da ulaganja u jednakost spolova postižu najbolje rezultate od svih razvojnih ulaganja;
- G. budući da je 2,5 milijardi ljudi, većinom žene i mladi, i dalje isključeno iz formalnog financijskog sektora;

Velika promjena u planu djelovanja GAP 2

1. smatra da zaključci ocjene prvog plana djelovanja EU-a za rodnu jednakost i osnaživanje žena u razvoju (GAP 1) pokazuju jasnu potrebu za velikom promjenom u djelovanju EU-a u području jednakosti spolova i osnaživanja žena te da je potreban obnovljen politički angažman Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisije kako bi poboljšali svoju uspješnost; ističe važnost provedbe glavnih preporuka iz ocjene tijekom programa koji će naslijediti trenutni GAP, počevši s punopravnim sudjelovanjem uprave;
2. pozdravlja namjeru Komisije da novim GAP-om uvede korjenitu promjenu te stoga smatra da bi GAP 2 trebao biti oblik komunikacije Komisije; žali zbog toga što je GAP 2 sastavljen kao Zajednički radni dokument, a ne kao Komunikacija; poziva Komisiju i ESVD da započnu s primjenom novog plana što je prije moguće kako bi se postigli konkretni rezultati, kao dio šire EU predanosti rodnoj jednakosti i osnaživanju žena u Ciljevima održivog razvoja, te da uključe Parlament u savjetovanja tijekom čitavog tog postupka;
3. smatra da bi se GAP 2 trebao usredotočiti na sve aspekte vanjske politike EU-a – razvojnu suradnju, humanitarnu pomoć, trgovinu, ljudska prava i vanjske poslove, migracije i azil, u skladu s načelom dosljednosti u razvojnoj politici – te da bi se trebao jednako primjenjivati na zemlje u razvoju, susjedne zemlje te zemlje kandidatkinje;
4. smatra da bi rad na jednakosti spolova i osnaživanju žena trebao biti temeljna aktivnost institucija EU-a s jasnom upravljačkom odgovornošću u središnjoj administraciji i delegacijama EU-a; naglašava činjenicu da voditelji delegacija, načelnici i viši upravitelji moraju biti odgovorni za praćenje i ocjenjivanje politika jednakosti spolova i osnaživanja žena te izvještavanje o njima i da rodno osviještena politika mora biti uvrštena u opise poslova i obuku za sve zaposlenike;
5. smatra da bi potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnik Unije za vanjske poslove i

¹ https://europa.eu/eyd2015/sites/default/files/users/Madara.Silina/from_commitment_to_action_financing_for_gewe_in_sdgs_oecd.pdf

sigurnosnu politiku trebala zajamčiti da svi povjerenici nadležni za vanjsko djelovanje pokažu voditeljske vještine potrebne kako bi se zajamčila uspješna provedba GAP-a; pozdravlja odluku Vijeća iz svibnja 2015. kojom se naglašava predanost država članica programu korjenitih promjena u vezi s pravima žena i djevojčica; ističe potrebu za usklađenim djelovanjem Komisije/ESVD-a i država članica;

6. žali zbog toga što se u godišnjem izvješću Glavne uprave za međunarodnu suradnju i razvoj (DG DEVCO) za 2014. nisu razmatrala rodna pitanja te poziva da se u budućnosti pitanja povezana s jednakošću spolova i osnaživanjem žena uvrste u sva godišnja izvješća svih glavnih uprava Komisije koje su uključene u vanjsko djelovanje i ESVD-a; poziva sve delegacije EU-a da podnesu godišnje izvješće o provedbi GAP-a i da delegacije EU-a prikažu sažetak o postignutim rezultatima na području jednakosti spolova i osnaživanja žena u svojim godišnjim izvješćima, srednjoročnim revizijama i ocjenama na razini zemalja; smatra da bi rezultati trebali biti integrirani u praćenje usmjereno na rezultate (ROM);
7. napominje da programski dokumenti srednjoročne revizije instrumenta za razvojnu suradnju (DCI), koja će se obaviti 2017., predstavljaju dobru priliku za procjenu utjecaja programa financiranih u okviru tog instrumenta na žene i djevojčice, jasno utvrđivanje udjela programa financiranih instrumentom za razvojnu suradnju od kojih žene i djevojčice imaju koristi te za preraspodjelu sredstava ako to bude potrebno;
8. podsjeća na načelo usklađenosti razvojne politike EU-a i naglašava važnost usklađenosti unutarnjih i vanjskih politika EU-a i potrebu da se zajamči usklađenost novog GAP-a i sljedećeg akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju; naglašava da rodna pitanja moraju biti sustavan i integralan dio svih dijaloga o ljudskim pravima između EU-a i trećih zemalja; poziva ESVD da pokrene dijaloge o rodnom pitanjima uz dijaloge o ljudskim pravima s trećim zemljama;
9. ponavlja da je puna suradnja središnjih službi, delegacija i veleposlanstava država članica ključna za uspješnu provedbu GAP-a 2 uz upotrebu profila zemalja u pogledu rodni pitanja i drugih mehanizama; s tim u vezi naglašava da revizija Europskog fonda za razvoj (EFR) za pojedine zemlje pruža mogućnost da se zajamči potpuna provedba GAP-a 2 i izvrše potrebne prilagodbe;

Prikupljanje podataka i ciljevi

10. poziva na učinkovitiju provedbu strategija i inzistira na upotrebi kvantitativnih i kvalitativnih rodno osjetljivih pokazatelja te sustavnom i pravodobnom prikupljanju podataka razvrstanih po spolu s obzirom na korisnike i sudionike u svim radnjama kao dijelu procesa praćenja i ocjenjivanja; inzistira na tome da bi podatci trebali biti dostupni javnosti kako bi se zajamčila financijska odgovornost i transparentnost; smatra da bi izvještavanje trebalo biti usklađeno i izvršeno u postojeće sustave praćenja i ocjenjivanja kao što je Glavna uprava nadležna za međunarodnu suradnju i razvoj; ističe da je potrebno ulagati u državne statistike i poziva sve države članice da uspostave rodno osjetljive sustave praćenja;
11. poziva delegacije EU-a i veleposlanstva država članica da vrhunsku rodnu analizu postave kao prioritet i u nju ulažu te da je odrede kao osnovu za donošenje strategija i programa na državnoj razini; smatra da bi EU trebao revidirati nacionalne okvirne planove iz perspektive novog GAP-a;

12. uviđa da su djevojčice i mlade žene u posebno nepovoljnom položaju i ugrožene te da je potrebno usredotočiti se na to da se djevojčicama zajamči pristup obrazovanju i omogući im život bez nasilja, da se ukloni diskriminirajuće zakonodavstvo i prakse te da se širom svijeta osnaže djevojčice i mlade žene;
13. naglašava da je potrebno uspostaviti jasne ciljeve i pokazatelje, kvantificirane i razvrstane po spolu, dobi, invaliditetu i drugim faktorima te poboljšano praćenje dodjele proračunskih sredstava; naglašava da ciljevi i metodologija praćenja moraju biti u skladu s globalnim razvojnim okvirom za razdoblje nakon 2015. i drugim relevantnim međunarodnim okvirima;
14. naglašava da EU mora navesti i zajamčiti dovoljne financijske i ljudske resurse kako bi ispunio svoje obveze u pogledu jednakosti spolova i osnaživanja žena; naglašava važnost rodno osviještene politike u javnim financijama planiranjem proračuna koji je rodno osjetljiv i kojim se rješavaju nejednakosti;

Ključni aspekti novog GAP-a

15. smatra da se GAP mora baviti preprekama punoj provedbi smjernica EU-a o nasilju nad ženama i djevojčicama i uklanjanjem svih oblika nasilja; poziva na sveobuhvatan pristup EU-a nasilju nad ženama uz povećane napore i resurse za sprečavanje i ukidanje svih diskriminatornih praksi nad ženama te suzbijanje i kazneni progon svih oblika nasilja, uključujući trgovanje ljudima, genitalno sakaćenje žena, prisilnu sterilizaciju, prisilnu trudnoću, ubojstva zbog rodne diskriminacije, obiteljsko nasilje i silovanje u braku, dječje, rano i prisilno sklapanje braka te rodno uvjetovano nasilje u oružanim sukobima i stanjima nakon sukoba; poziva na izradu konkretnih mjera EU-a kojima bi se povećala prava različitih skupina žena s posebnim naglaskom na mladima, migrantima, ženama zaražene HIV-om, lezbijkama, gejevima, biseksualnim, transrodnim i interseksualnim osobama (pripadnici zajednice LGBTI) i osobama s invaliditetom;
16. ističe važnost poboljšanja pristupa djevojčica svim razinama obrazovanja te uklanjanja prepreka obrazovanju na spolnoj osnovi;
17. ističe činjenicu da je potrebno ukinuti korištenje silovanja kao sredstva ratovanja i ugnjetavanja te da EU mora vršiti pritisak na vlade trećih zemalja i sve uključene dionike u regijama u kojima se provodi takvo rodno utemeljeno nasilje kako bi se ta praksa obustavila, kako bi se počinitelje privelo pravdi te da je potrebno preživjelima, pogođenim ženama i zajednicama pomoći u liječenju i oporavku;
18. naglašava ugroženost migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila i njihovu potrebu za konkretnom zaštitom; poziva na konkretne mjere kojima bi se povećala i u potpunosti osigurala prava tražiteljica azila; poziva na odvažno djelovanje na europskoj razini kako bi se riješila aktualna migracijska i izbjeglička kriza, uključujući cjelovit i rodno osjetljiv pristup migraciji i azilu koji bi bio usklađen u svim državama članicama;
19. prihvaća da je zdravlje ljudsko pravo; naglašava važnost univerzalnog pristupa zdravstvenoj skrbi i pokrivenosti, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava kako je dogovoreno u skladu s programom djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i Pekinškom platformom za djelovanje; s tim u vezi poziva da se ulože dodatni naponi kako bi se poboljšao pristup žena zdravlju i zdravstvenom

obrazovanju, planiranju obitelji, prenatalnoj zaštiti te spolnom i reproduktivnom zdravlju, posebno kako bi se postiglo poboljšanje zdravlja majki što je peti milenijski razvojni cilj koji je u velikoj mjeri neispunjen, uključujući smanjenje smrtnosti novorođenčadi i djece; ističe da se takvim pristupom doprinosi postizanju svih razvojnih ciljeva povezanih sa zdravljem; s tim u vezi posebno pozdravlja zaključke Vijeća iz svibnja 2015.;

20. naglašava da je potrebno stvoriti poticajno okruženje, posebno uklanjanjem društvenih i zakonskih prepreka pristupu žena proizvodnim sredstvima, između ostalog zemljištu i drugim prirodnim i gospodarskim resursima, promicanjem financijskog uključivanja, pristojnim radnim standardima, socijalnom zaštitom kojom se u obzir uzima rodna perspektiva i jednakom plaćom za jednak rad;
21. smatra da poduzeća imaju važnu ulogu u promicanju jednakosti spolova mjerama koje doprinose gospodarskom osnaženju žena i ženskim ekonomskim pravima kao što su omogućavanje dostojanstvenog rada, jednake plaće, pristupa financijama i bankarstvu te prilikama sudjelovanja u vodstvu i donošenju odluka, i u zaštiti od diskriminacije i zlostavljanja na radnom mjestu te rodno osjetljivom korporativnom društvenom odgovornošću; u tom kontekstu poziva da se pojačana podrška pruži lokalnim malim i srednjim poduzećima, a posebno ženama poduzetnicama, kako bi im se omogućilo da profitiraju od rasta ostvarenog u privatnom sektoru; ističe pozitivnu ulogu koju mikrofinanciranje, socijalno poduzetništvo i alternativni poslovni modeli kao što su uzajamna društva i zadruge imaju u području ekonomskog osnaživanja žena i njihova uključivanja u gospodarstvo;
22. prepoznaje potrebu za sprečavanjem diskriminacije žena na temelju braka ili majčinstva i za jamčenjem učinkovitog prava na rad;
23. napominje da se osnaživanje žena i sigurnost opskrbe hranom međusobno podupiru; naglašava da je potrebno osnažiti žene u ruralnim područjima uklanjanjem diskriminacije u njihovu pristupu zemljištu, vodi, obrazovanju, osposobljavanju, tržištima i financijskim uslugama; poziva na znatno povećanje javnog ulaganja u poljoprivredu i ruralni razvoj s naglaskom na malim poljoprivrednim gospodarstvima, poljoprivrednim zadrugama i mrežama poljoprivrednika;
24. naglašava potrebu za uključenjem i prisutnošću žena u sektorima s velikim gospodarskim rastom koji su važni za održiv razvoj, između ostalog u sektore zelene i cirkularne ekonomije, obnovljive energije te informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
25. ponavlja ključnu ulogu koju formalno i informalno obrazovanje ima za osnaživanje žena i djevojčica u socijalnoj, ekonomskoj, kulturnoj i političkoj sferi; naglašava potrebu da se u strategiju EU-a o obrazovanju u području razvoja uključi snažna rodna perspektiva, posebno u poglavljima o obrazovanju za održivost, mirenju nakon sukoba, cjeloživotnom obrazovanju i stručnom usavršavanju te u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike te uloga umjetnosti u interkulturnoj razmjeni;
26. naglašava važnost većeg sudjelovanja žena u oblikovanju i provedbi okvira za razdoblje nakon 2015.; poziva na veću financijsku potporu za organizacije za ženska prava, politiku i mjere za izgradnju kapaciteta usmjerene prema uključivanju organizacija civilnog društva na lokalnoj razini, a posebno ženskih organizacija, te povećanju

njihova sudjelovanja u savjetovanju s dionicima u svako vrijeme i to na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;

27. napominje da se GAP-om mora riješiti položaj pripadnika zajednice LGBTI u trećim zemljama te on mora sadržavati promicanje i zaštitu prava pripadnika zajednice LGBTI;
28. ističe važnost povećanja zakonskih prava žena i pristupa pravdi što će se postići rodno osjetljivom reformom pravosuđa; smatra da se ciljanim financiranjem rodne jednakosti u pravosuđu potiče jačanje vladavine prava;
29. poziva EU da promiče veće sudjelovanje žena u procesima održavanja i stvaranja mira te misijama EU-a za upravljanje vojnim i civilnim krizama; ponavlja u tom kontekstu svoj poziv EU-u da promiče rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000.) i 1820 (2008.) o ženama, miru i sigurnosti te poziva na uvrštenje rodni perspektiva i prava žena u sve mirovne i sigurnosne inicijative;
30. poziva EU da promiče temeljna prava žena i djevojčica koja su zajamčena Općom deklaracijom o ljudskim pravima; u tom kontekstu aktivnom borbom protiv štetnih praksi kao što je ubojstvo zbog rodne diskriminacije inzistira da je potrebno zajamčiti zaštitu prava na život i dostojanstvo svim ženama i djevojčicama;
31. naglašava važnost mjera kojima se jača vodstvo i sudjelovanje žena i organizacija za ženska prava u javnoj i privatnoj sferi; poziva na osnažene napore kako bi se povećalo sudjelovanje žena i organizacija za ženska prava u političkom životu, posebno integracijom takvih napora u sve programe potpore demokraciji, uključujući sveobuhvatni pristup Parlamenta za potporu demokraciji (CDSA);
32. ističe potrebu uključivanja muškaraca i dječaka te promicanja njihova aktivnog sudjelovanja i odgovornosti u uklanjanju diskriminirajućih društvenih normi i borbi protiv rodni stereotipa i nasilja nad ženama i djevojčicama;

o

o o

33. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladama i parlamentima država članica te organizaciji Žene UN-a.